

5. POLSKA EDUKACJI I KULTURY

Fundamentem wolnego i silnego, przestrzegającego zasad demokracji społeczeństwa będzie zawsze edukacja, w tym edukacja obywatelska, a w efekcie – wolna nauka. Nasz pro-program obywatelskiej Polski zaczyna się od budowy wolnej i demokratycznej szkoły. By była naprawdę wolną, zlikwidujemy jakąkolwiek możliwość wpływu polityków na programy szkolne. Powołamy nową, kadencyjną Komisję Edukacji Narodowej, w której eksperci będą przygotowywać programy nauczania i dokonywać ich ewaluacji.

Dobra edukacja to zwiększanie szans dla przyszłych pokoleń. Wadliwe rozwiązania systemowe, stworzone przez obecny rząd i ministerstwo Anny Zalewskiej, w ponad 1/3 polskich szkół spowodowały pogorszenie warunków nauczania. Szkoły pracują od 7:15 do 18:30, szczególnie utrudniony jest dostęp do pracowni, świetlic i sal gimnastycznych. Zamiast obiecywanej bezkosztowej reformy obecny rząd obciąża samorządy kosztami jej wdrożenia: z budżetów samorządowych przeznaczono na ten cel już 23 miliardy złotych, zabierając te pieniądze z innych, ważnych dla lokalnych wspólnot obszarów. W wyniku nieprzemyślanej reformy edukacji doszło też do największego kryzysu w oświacie – podwójnego rocznika uczniów kończących gimnazja i ósme klasy.

Dlatego w pierwszej kolejności we współpracy z samorządami konieczne jest ustabilizowanie sytuacji w szkołach i stworzenie warunków do rozwoju nowoczesnej edukacji. Nie zrobimy kolejnej nieprzemyślanej rewolucji. Mądrze naprawimy szkody po poprzedniej. Nadamy polskiej szkole nową jakość. Dbałość o kulturę, która budowana jest na trwałych i nieprzemijających wartościach, polega przede wszystkim na tworzeniu przestrzeni dla wolności wypowiedzi oraz swobodnej ekspresji twórczej, w tym zapewnieniu prawa do artystycznego eksperymentu. Twórców i ich twórczość uwolnimy od widocznego dziś zagrożenia jakąkolwiek formą cenzury: od urzędniczej, po ideologiczną. W tym celu m.in. ograniczymy wszechwładzę ministerstwa i ministra kultury nad instytucjami artystycznymi i wydarzeniami kulturalnymi.

STABILNA SZKOŁA

- >Szkoła nauki praktycznej
- >Bez tornistra i ciepły posiłek
- >Godne wynagrodzenie dla nauczycieli

Proponujemy szkołę, w której Rada Szkoły i Walne Zgromadzenie Szkoły będą podejmować decyzje wypracowane w otwartym dialogu i zaangażowaniu wszystkich stron: uczniów, nauczycieli, rodziców, samorządowców, otoczenia społeczno-gospodarczego. Szkoła skupi się na nauce praktycznej. Będzie przyjazna, ciekawa i bezpieczna. Szkoła ma dać dziecku możliwość identyfikowania i rozwijania talentów, nadrabiania zaległości przy wydajnej pomocy nauczycieli. Szkoła będzie świadczyć pełną usługę edukacyjną, zapewniając: naukę, wychowanie, opiekę, żywienie, sport, rozwijanie talentów i zainteresowań, wyrównywanie szans.

Szkoła będzie dostępna dla każdego potrzebującego ucznia przez 8–9 godzin dziennie. Oprócz zajęć obowiązkowych (w zespołach klasowych) uczniowie będą uczestniczyć w grupowych zajęciach rozwijających zdolności, uzupełniających braki, korygujących dysfunkcje, przygotowujących do aktywności w życiu kulturalnym i społecznym. Długi pobyt w szkole obliuguje do wspólnego ciepłego posiłku, co jest okazją do wykształcenia nawyków zdrowego żywienia, walki z otyłością i innymi współczesnymi chorobami żywieniowymi.

Dobra szkoła nie wymaga od dzieci noszenia plecaków. Tornister nie może ważyć więcej niż 10% wagi dziecka. Podręczniki powinny być zastąpione nowoczesnymi materiałami edukacyjnymi, a korepetycje i zadania domowe – pracą grupową w szkole

DUMNY NAUCZYCIEL

Nauczycielom damy obiecane podwyżki i więcej autonomii. Za świadczenie pracy w godzinach ponadwymiarowych i w dni wolne od pracy powinni być oddzielnie wynagradzani. Pozostawimy dotychczasowy wymiar pensum. Dodatkowo proponujemy realne możliwości godnych zarobków.

Dłuższy aktywny czas pracy szkoły wygeneruje kolejne godziny zajęć opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych dla chętnych pedagogów. Stworzy to możliwości zatrudniania nowych nauczycieli lub dodatkowy kontrakt dla już pracujących. Każda godzina zostanie godnie wynagrodzona. Pozwoli podnieść realne zarobki dotychczasowym nauczycielom i otworzy szkoły na nowych pracowników. Zadbamy o autonomię nauczyciela – realizacja podstawy programowej nie może zajmować 100% czasu lekcji. Musi być czas na własne pomysły nauczyciela i młodzieży

NAUKA KOMPETENCJI

Do podstaw programowych zostaną dodane treści, które stają się kluczowe w życiu, ale trudno je zaklasyfikować do jednej z akademickich dziedzin, np. kompetencje obywatelskie, ekonomiczno-biznesowe, zdrowotne, środowiskowe. Dzieci i młodzież od najmłodszych lat powinny uczyć się współpracy w zespole, wykorzystywania umiejętności pracy projektowej, rozwiązywania problemów z dziedzin, które nie są dobrze rozpoznane, samodoskonalenia i umiejętności samodzielnej organizacji pracy.

Szkoła będzie kładła nacisk na umiejętności uczenia się i zdolność do innowacji (kreatywność i innowacyjność, myślenie krytyczne i rozwiązywanie problemów, komunikacja i współpraca), szeroko rozumiane kompetencje cyfrowe (analiza informacji, media, znajomość technologii, cyberbezpieczeństwo), kompetencje ważne w życiu i karierze zawodowej (elastyczność, zdolność adaptacji, inicjatywa i samoorganizacja, umiejętności społeczne i międzykulturowe, etos pracy, zdolność do przewodzenia

EDUKACJA W SAMORZĄDACH

Pozwolimy samorządom na elastyczną strukturę szkolną, na dzielenie ośmioletniej szkoły podstawowej na poszczególne segmenty. Przykładem może być szkoła podstawowa w mniejszej miejscowości z klasami 1–3 blisko ucznia, a w większej miejscowości zbiorcza szkoła z klasami 1–8, która musi spełniać określone warunki lokalowe i kadrowe. Takie rozwiązanie pozwoli na wyrównanie szans między dziećmi z terenów wiejskich oraz większych ośrodków i pozwoli w pełni wykorzystać bazę lokalową posiadaną przez gminę. Choć proponujemy tu zasadę dowolności, to wprowadzimy odpowiednie kryteria, np. posiadania pracowni przyrodniczej czy sali gimnastycznej. W ten sposób samorząd stworzy struktury szkolne zaprojektowane pod potrzeby lokalnej społeczności.

LEPSZA EDUKACJA ZAWODOWA

- >Doradztwo zawodowe w szkołach
- >Szkoły fachowców
- >Praktyki zawodowe we współpracy z przedsiębiorcami

Młodzi ludzie bardzo często czują się zagubieni, wybierając szkołę, kierunek studiów czy przyszły zawód. Zmienimy ten stan rzeczy, wdrażając programy orientacji zawodowej oraz doradztwo kariery. Wprowadzimy do szkół doradców zawodowych. Każdy uczeń będzie miał prawo do indywidualnego doradztwa zawodowego, a w siódmej klasie szkoły podstawowej i w trzeciej klasie szkoły ponadpodstawowej otrzyma dobrowolny indywidualny raport predyspozycji zawodowych, który może stać się dla niego i jego rodziców pomocą w wyborze dalszej ścieżki kształcenia. Raporty te uwzględnią także aktualną analizę rynku pracy i wynagrodzeń w konkretnych zawodach.

Wdrożymy strategię odbudowy prestiżu szkół technicznych, przełamując stereotyp szkoły zawodowej jako tej gorszej od liceum. Uczniowie szkół technicznych powinni uczyć się praktyki od najlepszych, mieć dostęp do bardzo dobrej kadry metodyków, udogodnień do nawiązywania ścisłej współpracy z pracodawcami i biznesem. Szkoły wymagają doinwestowania i wyposażenia warsztatów w najnowszej generacji infrastrukturę techniczną i technologiczną, w tym cyfrową. To będzie szkoła prawdziwych fachowców

KOMISJA EDUKACJI NARODOWEJ

- >Koniec pisania podstaw programowych przez polityków
- >Dialog z dyrektorami szkół, samorządami i organizacjami zawodowymi

>Ekspercka praca nad planem nauczania

Położymy kres pisaniu podstaw programowych przez polityków. Szkole potrzebne są stabilizacja, ciągłość i bezpieczeństwo. Dzisiaj tylko 20% spośród 1,7 tysiąca autorów podstaw programowych to osoby rekomendowane przez fachowe instytucje. Kolejne kadencje parlamentu nie mogą wywracać programów pod wpływem poglądów rządzącej większości. Przekażemy zatem uprawnienia do budowania i ewaluacji systemu oświaty profesjonalnej i transparentnej Komisji Edukacji Narodowej – autonomicznej i niezależnej politycznie. Celem komisji jest zbudowanie nowoczesnego, zdolnego do długofalowego planowania i odpornego na naciski polityczne systemu. W skład KEN wejdą przedstawiciele nauczycieli oraz związków zawodowych nauczycieli, dyrektorów szkół, samorządów, organizacji pracodawców i świata biznesu, rodziców, nauki i szkolnictwa wyższego, instytucji edukacyjnych oraz organizacji pozarządowych związanych z edukacją.

ZACHĘTY FINANSOWE

W programie Koalicji Obywatelskiej przewidujemy budowę systemu premii edukacyjnej za osiągnięcia, dobre wyniki i wysoką jakość. Wprowadzimy stypendia edukacyjne dla uczniów powiązane z osiąganymi w szkole wynikami. Wprowadzimy premie edukacyjne dla nauczycieli powiązane z wynikami ich uczniów. Samorządom zaproponujemy program współfinansowania (złotówka do złotówki) rozbudowy bazy szkolnej tam, gdzie przez deformę rządu PiS wróciła dwuzmianowość. Lekkie moduły budowlane pozwolą szybko poprawić sytuację lokalową i stworzyć warunki do normalnej pracy.

Źródło: <https://koalicjaobywatelska.pl/images/Twoja-Polska-Program-Koalicji-Obywatelskiej.pdf> źródło: